

АРХЕОЛОГІЧНА СПАДЩИНА, ВКРАДЕНА РОСІЄЮ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент, Єльніков Михайло Васильович

Кафедра: *всесвітньої історії та міжнародних відносин, V корпус, ауд. 304*

E-mail: *elnikov.mv@gmail.com*

Телефон: *(061) 228-76-39*

Інші засоби зв'язку: *Moodle, Viber, ZOOM, Facebook Messenger, приватні повідомлення*

Освітня програма, рівень вищої освіти	Історія Бакалавр						
Статус дисципліни	Вибіркова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2024-2025	Рік навчання	2 - 4	Тижні	8
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	2		Лекційні заняття – 10 Практичні заняття – 6 Самостійна робота – 74		
Вид контролю	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16240						
Консультації:	<i>особисті – за розкладом, V корпус, ауд. 304; дистанційні – за попередньою домовленістю</i>						

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Археологічна спадщина, вкрадена Росією» є з'ясувати, що привласнення Росією артефактів давньої української історії починається одночасно з першими системними розкопками в степах України — вже від другої половини XVIII ст. В умовах російсько-української війни важливим є огляд системного вивезення українських історичних цінностей в Росію. **Головним** є сформуванню у студентів системні знання про багатовікові імперські стратегії привласнення й плюндрування національних культур, про «поцуплені» археологічні артефакти, «вкрадені» ідеї, «знищених» інтелектуалів тощо.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Археологічна спадщина, вкрадена Росією» є:

- виявлення специфічних рис «привласнення» археологічної спадщини України Росією як системної багаторічної імперської політики;
- аналіз джерельної бази археологічних досліджень на теренах України протягом середини XVIII – 20-х рр. XXI ст. (в тому числі на території Кримської АР і Донецької та Луганської областей);
- виділення особливостей «вигадування» Росією зручної для неї історії України.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

Згідно з вимогами нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.	<p style="text-align: center;">Методи:</p> <p>Використання студентоцентризованих, проблемно-орієнтованих технологій та підходів з використанням загальнонаукових та спеціальних методів (інформаційний, пояснювально-ілюстративний, проблемний, пошуковий, аналіз і синтез, індукція і дедукція, спостереження тощо), зокрема проблемно-орієнтоване навчання, мультимедійні методи, мережеві технології, аудіовізуальний метод, електронні презентації, індивідуальна робота. Проведення проблемних лекцій, лекцій-дискусій та лекцій-візуалізацій.</p> <p style="text-align: center;">Поточні контрольні заходи:</p> <p><i>Робота на семінарських заняттях (обговорення діяльності Російської імперії/СРСР/РФ по відношенню до археологічної спадщини України) та вирішення практичних задач (на прикладах археологічної спадщини України, що потрапила до музеїв Російської імперії/СРСР/РФ), усне опитування, виконання тестових завдань, самостійне опрацювання монографічної літератури та наукових статей. Робота у групі над</i></p>
ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.	
ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.	
ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.	
ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	
ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.	
ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.	
ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.	
ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.	
ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.	
ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

<p>вирішення актуальних проблем історії та археології.</p>	<p>розв'язанням практичних та теоретичних завдань</p>
<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p><i>Виконання самостійних робіт.</i> Письмові самостійні роботи з питань винесених на самостійну роботу студентів. <i>Виконання контрольних робіт.</i> Контрольні роботи у вигляді тестових завдань.</p>
<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p>	
<p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>	
<p>ЗК13. Здатність діяти на основі інтелектуального сумління, чесності, не допускати плагіату й інших виявів академічної недоброчесності.</p>	
<p>СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p>	
<p>СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p>	
<p>СК4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p>	
<p>СК5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p>	
<p>СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p>	
<p>СК9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p>	
<p>СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p>	
<p>СК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p>	<p>Підсумкові контрольні заходи: Теоретичний підсумковий контроль – усний екзамен (у разі дистанційного навчання – змішаний з тестовим завданням) – до 20 балів. Підсумкове практичне індивідуальне завдання – підготовка аналітичної довідки або написання есе з археологічної спадщини України, вкраденою Росією – до 20 балів.</p>

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Археологічна спадщина, вкрадена Росією: інформаційно-просвітницька кампанія. URL: <http://vgosau.kiev.ua/projects/russia?fbclid=IwAR2lM4QHhkzfbpW6DdL7nEvvFaad0aFT7Y7fIzomMoo>

p0-EWwL-0tE0jACA; Археологія України за роки незалежності. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. 448 с.

Презентації лекцій, плани семінарських занять, тестові завдання розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16240>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

Виступи на семінарських заняттях (тах 10 балів), що включають послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом, уміння творчо розв'язувати завдання. Терміни для вивчення зазначені у планах семінарських занять у розділі «Термінологічний мінімум» (див. у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16240>).

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (тах 5 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (тах 5 балів) – чотири рази на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота у вигляді тестових завдань. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16240>

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді реферату (тах 5 бали) виконується за бажанням студента. Темі рефератів на вибір студента зазначені у планах практичних завдань у розділі «Індивідуальне письмове завдання». Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату за семестр. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15347>

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Усна відповідь на екзамені (тах 40 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: практичного (тах 20 балів) й теоретичного – термінології (тах 20 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle у розділі «Підсумковий контроль»: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15347>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Теоретичні завдання (опитування)	Семінар 1	15%
	Групова робота на семінарі	Семінар 1	5%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 3	5%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 1-3	5%
Змістовий модуль 2	Теоретичні завдання (опитування)	Семінари 2-3	16%
	Групова робота на семінарі	Семінари 2-3	4%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 8	5%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 4-8	5%
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання			20%
Підсумкове практичне завдання			20%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ**

Силабус навчальної дисципліни

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1: АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ В ІМПЕРСЬКИЙ ПЕРІОД (СЕРЕДИНА XVIII – ПОЧАТОК XX СТ.)			
Тиждень 1 Лекція 1	Створення і функціонування структур Російської імперії по дослідженню археологічних об’єктів		
Тиждень 2 Лекція 2	Археологічна спадщина України, що потрапила до Ермітажу		
Тиждень 2 Семинар 1	Археологічна спадщина України, що потрапила до Ермітажу	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	20
Змістовий модуль 2: БОРОТЬБА ЗА АРХЕОЛОГІЧНУ СПАДЩИНУ В РАДЯНСЬКИЙ ПЕРІОД І ЗА ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ			
Тиждень 4 Лекція 3	Радянський період в археології України		
Тиждень 5 Лекція 4	Боротьба у часи Незалежності за повернення археологічної спадщини		
Тиждень 6 Семинар 2	Боротьба у часи Незалежності за повернення археологічної спадщини	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	10

Тиждень 7 Лекція 5	Привласнення археологічної спадщини України за російсько-української війни		
Тиждень 8 Семинар 3	Привласнення археологічної спадщини України за російсько-української війни	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	10

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Археологічна спадщина, вкрадена Росією: інформаційно-просвітницька кампанія. URL: <http://vgosau.kiev.ua/projects/russia?fbclid=IwAR2IM4QNHkzfbpW6DdL7nEvwFaad0aFT7Y7fIzomMoor0-EWwL-OtEOjACA>
2. Археологія України за роки незалежності. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. 448 с.

Додаткова література:

1. Аналіз проблем у законодавчому регулюванні збереження та управління культурною та природною спадщиною в Україні. Підготовлено експертами Всеукраїнської Мережі ОГС для підтримки громад зі спадщиною під загальною редакцією Кирила Рубановського. Івано-Франківськ, 2018. 158 с.
2. Болтрик Ю. Лита Могила. Хто влаштував найбільше поховальне вогнище? Археологія України за роки незалежності. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. С.161–172.
3. Залізник Л. Л. Від пізніх неандертальців до ранніх індоєвропейців. Кам'яна доба України. 2020. № 19. С. 149–165.
4. Ільчишин З. Превентивна археологія у Франції (огляд). Вісник рятівної археології. Львів: НДЦ «Рятівна археологічна служба» ІА НАН України, 2017. Вип. 3. С. 164–176.
5. Катаргіна Т. Збереження культурної спадщини у Великій Британії, США, Канаді (історія і сучасність). Київ : Інститут історії НАН України, 2003. 186 с.
6. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища: збірник офіційних документів / упоряд. В. І. Фрич; відп. ред. М. В. Гарник. Київ : Істина 2002. 336 с.
7. Мазур Т. В. Імплементція міжнародно-правових норм Ради Європи щодо охорони культурної спадщини у законодавстві України. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. № 2. С. 62–68.
8. Пеляшенко К. Ю. Ліплений посуд скіфського часу населення Дніпро-Донецького Лісостепу. Київ; Котельва : ІА НАН України, ІКЗ «Більськ», 2020.
9. Полін С., Дараган М. Скіфський царський Олександропольський курган. *Археологія України за роки незалежності*. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. С. 190–197.
10. Пуголовок Ю., Синиця Є. Від союзів племен до національної держави. *Археологія України за роки незалежності*. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. С. 317–332.
11. Чабай В. Крим часів палеоліту. *Археологія України за роки незалежності*. Київ: Інститут археології НАН України. 2022. С. 34–45.
12. Koloda V., Gorbanenko S. Agriculture in the Forest Steppe Region of Khazaria. Leiden – Boston: Brill, 2020. 116 p.

Інформаційні ресурси:

1. Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (переглянута) (ETS N 143). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_150/card3#Files
2. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089/card3#Files
3. Резолюція 7-ї Європейської конференції з охорони культурної спадщини та розуміння її значення для об'єднаної Європи (Прага 31.06.06). URL: <http://ec.europa.eu/research/environment/pdf>
4. <http://vgosau.kiev.ua/projects/russia?fbclid=IwAR2IM4QHHkzfbpW6DdL7nEvwFaad0aFT7Y7fIzomMoop0-EWwL-OtE0jACA>
5. Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/.../vystavka-nakazano-ne-znaty>
6. Спілки археологів України. URL: <http://vgosau.kiev.ua/>
7. Віртуальна бібліотека Академії наук Чеської республіки. URL: <https://kramerius.lib.cas.cz/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу alaja rosa@gmail.com або agent SBU@gmail.com не приймаються!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>